

Kerkvoogdij en Notabelen, hun taken en bevoegdheden binnen de Hersteld Hervormde Gemeente te Nieuwe Tonge

Ontstaan van deze functies:

Het ontstaan van de functie kerkvoogd gaat eigenlijk al terug naar de tijd van de **Middeleeuwen**. In deze tijd ging het om kerkmeesters of godshuismeesters die het beheer voerden over de kerkelijke goederen. De bisschop waakte er in die tijd over dat de kerkelijke gelden en goederen goed werden besteed.

Na de reformatie werd deze functie overgenomen door de staat. **Koning Willem I** stelde provinciale colleges in, die de taak hadden om toezicht te houden op de administraties van de kerkelijke fondsen.

In het jaar **1870** werd de basis gelegd van de huidige beheersstructuur die ook in onze gemeente geldt. **Koning Willem I** trok zich terug uit het beheer van de kerk. Hij droeg het bestuur over aan de kerkenraad en het beheer aan het college van kerkvoogden, met bijstand van notabelen. De leden van de colleges van kerkvoogden of notabelen waren geen ambtsdragers. Om deze overdracht goed plaats te laten vinden liet hij een document opstellen met als titel: "Het Algemeen Reglement op het beheer van kerkelijke goederen en fondsen". Tweederde van de gemeentes maakte hier gebruik van en eenderde koos voor een eigen reglement. De eerste beheersvorm werd "oud beheer" genoemd en de tweede "vrij beheer". **De Hersteld Hervormde Gemeente van Nieuwe Tonge** maakt gebruik van deze 2de beheersvorm. Dit plaatselijke reglement is indien gewenst op te vragen bij het college van kerkvoogden.

***Vanaf 1951** heeft de toenmalige hervormde kerk getracht om de scheiding tussen bestuur en beheer op te heffen. Dit heeft geleid tot heftige discussies en ook diverse rechtszaken. Het gaat te ver om hierover verder uit te wijden. De nieuwe opgerichte **PKN** gemeentes bijvoorbeeld kennen geen vrij beheer meer en hebben gekozen voor de functie van ouderling-kerkvoogd. Dit wordt door sommigen gezien als een vierde ambt, dat dan weer niet uit de Bijbel te herleiden is.*

Taken en bevoegdheden:

De taken en bevoegdheden van de kerkvoogdij zijn voor onze vrij beheer gemeente, zoals eerder aangegeven, uitgebreid beschreven en vastgelegd in ons plaatselijk reglement. Samengevat komt het er op neer dat de kerkvoogdij verantwoordelijk is voor alle stoffelijke en vermogensrechtelijke aangelegenheden van de gemeente, voor zover deze niet van diaconale aard zijn. Hieronder valt bijvoorbeeld het beheer van alle kerkelijke gebouwen incl. de pastorie en het verhuur van de kerk en de zalen. Wat de financiën aangaat maakt de kerkvoogdij elk jaar een begroting en een jaarrekening die ter verantwoording wordt voorgelegd aan het college van notabelen. Als het gaat om het beheer van de kerkelijke gebouwen valt ook de inventaris hieronder. Dit geldt ook voor het kerkorgel en bijvoorbeeld de technische installatie voor het uitzenden van de kerkdiensten in beeld en geluid.

Andere taken die ook bij de kerkvoogdij liggen zijn het aanstellen van koster(s) en organisten. Binnen onze gemeente heeft de kerkvoogdij besloten om – om kosten te besparen – deze als extra taak op zich te nemen, dit in toerbeurten. Kosterchap is dus geen standaardtaak van een kerkvoogd.

Ook eventuele andere functies en/of werkzaamheden in en rond de kerk worden aangestuurd en gecoördineerd door de kerkvoogdij. Voor onze gemeente gaat het dan bijvoorbeeld om het regelen van schoonmaaksters en ook het regelen van bedienden voor de te verhuren zalen.

Als laatste wordt ook het (gemeente)ledenadministratiesysteem met alle kerkelijke gegevens door de kerkvoogdij bijgehouden.

Het beheer van de website van de gemeente is door de kerkvoogdij uitbesteed aan de Website Commissie, waarin afgevaardigde leden van alle kerkelijke colleges zitten.

Verschillende Beheersvormen binnen de Hersteld Hervormde Kerk:

Binnen de Hersteld Hervormde Kerk zijn er 4 beheersvormen – deze zijn vastgelegd in Ordinantie 16 van onze kerkorde en vastgesteld in de generale synode in 2012 – namelijk:

- a) door de kerkenraad aangestelde kerkvoogden die ook ouderling zijn;
- b) door de kerkenraad aangestelde kerkvoogden die bestaan uit ouderlingen aangevuld met andere lidmaten;
- c) door het college van notabelen verkozen kerkvoogden;
- d) door de lidmaten gekozen kerkvoogden, eventueel op voordracht van het colleges van notabelen.

De kerkorde heeft bepaald dat één keer in de 12 jaar de gemeente, indien gewenst, kan kiezen voor een andere beheersvorm. In 2024 zal deze stemming binnen de HHK voor de eerste keer plaatsvinden. Dit is een verplichte stemming die in de kerkorde is vastgelegd – deze moet dus plaatsvinden ook als er geen enkele behoefte is aan een andere beheersvorm – en zal worden uitgeschreven door de kerkenraad.

Beheersvorm binnen de Hersteld Hervormde Gemeente van Nieuwe Tonge

Zoals eerder is aangegeven is onze gemeente een vrij beheer gemeente wat inhoudt dat wij onder de 3de beheersvorm vallen.

Onze gemeente telt 6 notabelen en 5 kerkvoogden. Deze notabelen worden door de stemgerechtigde leden van de gemeente gekozen voor een periode van 4 jaar. Bij geen tegenkandidaten wordt de zittende notabel na deze 4 jaren als herkozen beschouwd. Het college van notabelen kiest de kerkvoogden, dit voor een periode van 5 jaren. Dit kunnen notabelen zijn, maar ook andere (mannelijk) lidmaten vanuit de gemeente. Het voordeel van deze beheersvorm, waarbij de gemeente indirect de kerkvoogden kiest, is dat de gemeente wel volledig invloed heeft op de samenstelling van het toezichthoudende notabelen, maar niet worden belast met de verschillende functies en werkzaamheden die nodig zijn voor het beheer binnen de gemeente. (zie hiervoor het kopje “Taken en bevoegdheden”)

Binnen deze beheersvorm legt de kerkvoogdij dus geen verantwoording af aan de kerkenraad, maar aan de notabelen. Dit zorgt ervoor dat de kerkenraad zich niet bezig hoeft te houden met de “stoffelijke” zaken van de gemeente, maar zich volledig kan richten op het ambt waarvoor ze geroepen zijn. Zowel de kerkenraad als de kerkvoogdij hebben in deze beheersvorm dus duidelijk hun eigen taken en verantwoordelijkheden. Om te zorgen voor afstemming tussen deze verschillende colleges vindt er wel twee keer per jaar overleg plaats. In onze gemeente is gekozen om hier ook standaard de notabelen bij te betrekken.

Bronnenlijst

- https://www.digibron.nl/viewer/collectie/Digibron/id/tag:RD.nl,19840310:newsml_b570b995363af70933fa1f1204612403
- <https://www.rd.nl/oud/000208home.html?pg=kl%2F000208kl03.html>
- https://www.hersteldhervormdekerk.nl/uploads/Kerkorde/Ordinaties/Ordinantie_16.pdf
- <https://www.hersteldhervormdekerk.nl/hhk/kerkvoogd/organisatie/college-van-kerkvoogden>
- <https://www.hersteldhervormdekerk.nl/hhk/kerkorde/twaalf-jaarlijkse-stemming#:~:text=Van%20oudsher%20is%20er%20in,diakenen%3B%20kortom%20uit%20de%20ambtsdragers.>
- Reglement op het beheer van de gelden en goederen van de Hersteld Hervormde Gemeente te Nieuwe Tonge